«6D030100 – Құқықтану» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін дайындалған Максатов Нұржан Ришатұлының «Қазақстан Республикасының заңнамасы бойынша мұрагерлік дауларды қарау ерекшеліктері» тақырыбындағы диссертациялық жұмысқа отандық ғылыми кеңесшісінің

ПІКІРІ

Максатов Нұржан Ришатұлының «Қазақстан Республикасының заңнамасы бойынша мұрагерлік дауларды қарау ерекшеліктері» атты диссертациясы мұрагерлік дауларды қараудың процессуалдық ерекшеліктеріне арналған.

Тақырыптың өзектілігі мұрагерлік істердің санының өсуіне, құқықтық реттеудің күрделілігіне және мұрагерлік құқықтық қатынастарға қатысушылардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғауды қамтамасыз ету қажеттілігіне негізделген. Мұрагерлік туралы істер бойынша сот практикасы өте бай және алуан түрлі. Оны талдау соттарда істерді қарау кезінде материалдық құқық нормаларын қолдануда қиындықтар туындайтынын көрсетеді.

Зерттеудің маңыздылығы мұрагерлік дауларды қараудың іс жүргізу ерекшеліктерін терең талдаудан тұрады. Мұрагерлікке байланысты істерді қарау мен шешудің іс жүргізу ерекшеліктерін танудың маңызды теориялық және практикалық мәні бар.

Автор өзінің зерттеу жұмысы процесінде сүйенетін негізгі теориялық, әдіснамалық ережелер. Зерттеу жұмысында автор зерттелетін проблеманы талдау және түсіндіру негізін құрайтын теориялық және әдіснамалық ережелердің кең ауқымына сүйенеді. Негізгі теориялық ережелер құқық бойынша және өсиет бойынша мұрагерлікті құқықтық реттеудің ерекшеліктерін, азаматтардың мұрагерлік құқықтарын іске асыру жолында, оның ішінде нотариаттық практикада туындайтын проблемаларды практикалық шешуді зерттеуді қамтиды.

Докторант сүйенетін негізгі теориялық ережелердің бірі мұрагерлердің құқықтарын қорғауды күшейтуге бағытталған Қазақстан Республикасының мұрагерлік заңнамасын жетілдіру жөніндегі шаралар кешені болып табылады.

Докторант ұсынған шаралар кешені Қазақстан Республикасының мұрагерлік заңнамасын жетілдіруге және қоғамның қазіргі заманғы талаптарына жауап беретін неғұрлым әділ және тиімді мұрагерлік жүйесін құруға бағытталған.

Зерттеудің әдіснамалық негізі ретінде диалектикалық әдіс пайдаланылады, ол мұрагерлік дауды қарауды және шешуді көздейді. Докторант түрлі сатыдағы соттардың мұрагерлік дауларды қарауындағы үрдістер мен проблемаларды анықтады.

Сондай-ақ мұрагерлік дау ұғымы мен белгілерін анықтауға мүмкіндік беретін, оның көп қырлы және практикалық маңыздылығын ескеретін жүйелі талдау әдістері пайдаланылады.

Ізденуші отандық және шетелдік ғалымдардың кең ауқымды ғылыми еңбектеріне сүйенеді, сот практикасын талдайды, бұл мұрагерлік дауларды қарау ерекшеліктерін реттейтін нормаларды құқық қолдану туралы тұтас түсінік қалыптастыруға мүмкіндік береді. Жұмыста мұрагерлік дауларды анықтаудың негізгі тәсілдері, сондай-ақ оларды сот органдары, нотариат органдары ретінде қарау ерекшеліктері қаралады.

Тұтастай алғанда, жұмыс қомақты теориялық және әдіснамалық базаға сүйенеді, бұл оны азаматтық іс жүргізу құқығы ғылымы мен құқық қолдану практикасын дамытуға елеулі үлес ретінде қарауға мүмкіндік береді.

Автор алған ғылыми нәтижелер осы құқықтық санаттың нормативтік, доктриналық және практикалық аспектілерін кешенді талдауда көрініс тапты. Зерттеу сот практикасын талдауға негізделген және азаматтардың мұрагерлік құқықтарын іске асыруды қиындататын анықталған коллизияларды, олқылықтар мен түсініксіздіктерді жоюға бағытталған мұрагерлік саласындағы қолданыстағы заңнаманы жетілдіру бойынша нақты ұсыныстар әзірлеуге мүмкіндік берді.

Диссертацияның құрылымдық және мазмұндық тұтастығы. Диссертацияның құрылымдық және мазмұндық тұтастығы ғылыми материалды қисынды және дәйекті баяндауды қамтамасыз етеді, бұл зерттелетін проблеманы барынша толық және кешенді ашуға мүмкіндік береді. Жұмыстың кіріспесі зерттеудің мақсаттарын, міндеттерін, мәні мен объектісін нақты тұжырымдайды, бұл одан әрі баяндау үшін бағыт береді. Азаматтық іс жүргізу құқығының қазіргі заманғы дамуы тұрғысынан тақырыптың өзектілігі мен маңыздылығын негіздеу зерттеудің теориялық және практикалық аспектілерін нығайтады. Диссертацияның негізгі бөлігі бірнеше бөлімнен тұрады, олардың әрқайсысының ішкі логикасы мен құрылымы болады.

Бірінші бөлім, әдетте, проблеманың теориялық аспектілеріне, негізгі ұғымдар мен санаттарды талдауға арналған.

Докторант азаматтық іс жүргізу құқығының контексінде «мұрагерлік дау» ұғымына, ерекшеліктеріне және олардың жіктелуіне егжей-тегжейлі зерттеу жүргізеді.

Қолданыстағы іс жүргізу заңнамасын және құқық қолдану практикасын талдауға негізделген екінші бөлім соттардың қарау кезеңі мен шешуінің ерекшеліктерін зерттеге бағытталған.

Диссертацияның үшінші бөлімі мұрагерлік дауларды қарау кезіндегі бітімгершілік рәсімдерге арналған.

Қорытындыда зерттеудің нәтижелерін қорытатын мәлімдеме және қолданыстағы заңнаманы және құқық қолдану практикасын жетілдіру бойынша автор ұсынған ұсынымдар қамтылады.

Осылайша, диссертация құрылымы материалды баяндаудың тұтастығы мен жүйелілігін қамтамасыз етеді, ал оның мазмұны зерттелетін мәселенің барлық аспектілерін қисынды тұрғыдан құрастырып, дәйекті түрде ашады. Бұл тақырыпты пысықтаудың жоғары деңгейі мен оның теория үшін де, еңбек құқығы практикасы үшін де маңыздылығы туралы айтуға мүмкіндік береді.

Алынған нәтижелерді негіздеуге автордың негізгі тәсілдері құқықтық нормаларды, доктриналық ережелер мен құқық қолдану практикасын жүйелі және кешенді талдауды қолданудан тұрады. Зерттеуде докторант мынадай тәсілдерді пайдаланады: жүйелі тәсіл бұрын ғылыми әдебиетте көрсетілмеген түпнұсқалық түсіндірме болып табылатын мұрагерлік даулардың құқықтық табиғатының авторлық тұжырымдамасын қарауға мүмкіндік береді. Кешенді талдау нормативтік көздерді, ғылыми жарияланымдар мен сот практикасын зерделеуді қамтиды.

Докторант әртүрлі құқықтық жүйелерде мұрагерлік дауларды қарау ерекшеліктерін талдай отырып, салыстырмалы-құқықтық әдісті пайдаланады, бұл құқықтық реттеудің неғұрлым тиімді тетіктері туралы қорытынды жасауға мүмкіндік береді.

Эмпирикалық тәсіл сот практикасынан алынған практикалық жағдайларды және мұрагерлік қатынастардағы нақты жағдайларды талдауға негізделген. Бұл нақты мысалдармен теориялық қорытындыларды растауға және құқық қолдану проблемаларын анықтауға көмектеседі.

Қолданыстағы құқықтық нормалар мен оларды жетілдіру жөніндегі ұсыныстарды сыни талдау докторантқа заңнаманы және құқық қолдану практикасын жақсарту үшін нақты ұсынымдар әзірлеуге мүмкіндік береді.

Бұл тәсілдер алынған нәтижелердің негізділігі мен дұрыстығын қамтамасыз етеді, бұл оларды азаматтық іс жүргізу құқығы ғылымын дамыту үшін маңызды етеді.

Докторанттың зерттелетін мәселеге қосқан жеке үлесі. Диссертацияның негізгі ережелері автордың ҚР Оқу-ағарту министрлігінің Білім саласында сапаны қамтамасыз ету комитеті ұсынған журналдарда,

Scopus деректер базасында жарияланған ғылыми мақалаларында жарияланған.

Мұрагерлік дау мәселелерін және оны қарау жолдарын зерттеу кезіндегі автордың ғылыми ұстанымы алынған қорытындылардың нақтылығымен және нақтылығымен ерекшеленеді.

Бұл ғылыми жұмыс ізденушінің зерттелетін проблемалар саласындағы дербес, біртұтас зерттеуінің нәтижесі болып табылады, бұл Максатов Нұржан Ришатұлын философия докторы (PhD) дәрежесін алуға лайықты деп санауға мүмкіндік береді.

Жоғарыда айтылғандарға сүйене отырып, докторантты диссертация қорғауға жіберемін.

Ғылыми консультант:
з.ғ.д., «Әділет» жоғары құқық мектебінің
академиялық профессоры **С.А. Акимбекова**

Подпись С.А. Акимбековой заверяю
Глав. спец. ДЧР Балиева Б.